

Dkt. Daniel K. Darko, Injili ya Luka, Kipindi cha 13, Yesu na Wale Kumi na Wawili, Luka 9:1-27

© 2024 Dan Darko na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Huu ni kipindi cha 13, Yesu na Kumi na Wawili, Luka sura ya 9:1-27.

Karibu tena kwenye mfululizo wa mihadhara ya kujifunza Biblia mtandaoni kuhusu Injili ya Luka.

Hadi sasa, tumekuwa tukipitia Injili ya Luka na tumezungumzia mambo machache ya kuvutia sana. Lakini kama nilivyosema katika baadhi ya mihadhara ya awali, Luka ni mojawapo ya injili ambazo zitakuonyesha sifa za kuvutia kila wakati. Katika majadiliano yaliyopita, tuliangalia sehemu ya huduma ya Yesu huko Galilaya na haswa baadhi ya mikutano ya kimiujiza aliyokutana nayo na watu fulani.

Katika hotuba hii, tunaanza kuzingatia baadhi ya matukio maalum ambayo Luka anayaweka pamoja kuhusu Yesu na wale Kumi na Wawili na mambo mengi yatakayotokea, ikiwa ni pamoja na kwenda kwenye safari za kimisionari au kuwatuma kwenye shughuli za kimisionari, kurudi kwao na wakati mwingine kushiriki baadhi ya uzoefu wao na baadhi ya mambo ambayo tutayaona baadaye katika hotuba hii. Bado tunamtazama Yesu huko Galilaya. Ni hadi sura ya 9, mstari wa 51 na kuendelea, ndipo tunaanza kumtazama Yesu akisafiri kutoka Galilaya hadi Yerusalemu na hatimaye kukamatwa na kusulubiwa katika jiji la Yerusalemu.

Kwa hivyo, Yesu na Wale Kumi na Wawili. Kipindi hiki kitashughulikia mambo machache ambayo nimeyaelezea mara tisa. Tutaangalia utume wa wale Kumi na Wawili Yesu anapokuwa akiwatuma.

Na kisha, Yesu anapowatuma na ripoti zinaenea kwamba wanafanya kazi nzuri na utume unaendelea vizuri, hilo litaamsha udadisi, kama si mkanganyiko, kutoka kwa Herode, akijiuliza ni nini kinachoendelea na Yesu huyu na mtu huyu ni nani kabisa. Kwa hivyo hilo litafuatiwa haraka na uchunguzi wa Herode kuhusu Yesu na kama yeye ni Yohana Mbatizaji, yule ambaye Herode huyu alikuwa amemuua hapo awali. Na tutaona jinsi jibu litakavyotokea.

Kuanzia hapo, tutaelekea kwenye kuwalisha wale 5,000 na kueleza mambo ambayo Injili zote nne zinayaandika na tutaangalia jinsi Luka anavyofuata na kuoanisha na kile kinachoendelea na Mathayo na Marko. Tutaangalia ungamo la Petro, na labda katika hotuba hii, tunaweza kuishia na kipindi hiki maalum kuhusu Kugeuka Sura, na kisha kile kinachofuata tutajaribu kumaliza kilichobaki. Kwa hivyo, hebu tuanze kuangalia utume wa Kumi na Wawili kutoka sura ya 9, mstari wa 1 hadi 6. Kumbuka kwamba, tofauti na Injili zingine, Luka angependa kuwarejelea Kumi na Wawili kama Mitume.

Kulikuwa na wakati ambapo alithibitisha kwamba Yesu aliwaita wanafunzi, na miongoni mwa wanafunzi, aliwachagua Mitume kumi na wawili. Kutoka hapo, angewaita Mitume kumi na wawili na wakati mwingine akawaita Mitume. Nami nilisoma kutoka sura ya 9, mstari wa 1. Akawaita wale Kumi na Wawili pamoja, akawapa nguvu na mamlaka juu ya pepo wote na kuponya magonjwa.

Akawatuma waende kutangaza ufalme wa Mungu na kuponya. Akawaambia, Msichukue kitu kwa ajili ya safari yenu, wala fimbo, wala mfuko, wala mkate, wala fedha, wala msiwe na kanzu mbili. Na nyumba yoyote mtakayoingia, kaeni humo.

Na kutoka huko, ondokeni. Na popote pale ambapo hawatawakaribisheni, mtakapotoka katika mji huo, kung'uteni mavumbi miguuni mwenu kama ushuhuda dhidi yao. Wakaondoka, wakapita katika vijiji, wakihubiri Injili na kuponya kila mahali.

Kama ungeangalia maandishi kwa makini kabla sijaendelea kuyafafanua, ungeweza kuona mwendelezo au mwendelezo kutoka kwa pericope iliyopita katika sura ya 8. Luka alikuwa ametuambia tu kuhusu kukutana na Yesu kimiujiza, hata kumfufua mtu kutoka kwa wafu, mwanamke akigusa vazi lake na kupokea uponyaji wake. Na kutuliza dhoruba na kusababisha mabadiliko makubwa ya mawazo katika hali za kibinadamu na jinsi maumbile yatakavyoyaona. Na kwa maelezo yote, Luka anatupa hisia kwamba Yesu ana shughuli hii isiyo ya kawaida ya kuwakomboa watu kutoka kwa pepo wabaya, kuponya magonjwa, kumsaidia hata yule aliyepagawa na pepo, anayehusika katika kujiangamiza, kuwa na akili mpya na kuweza kuwa na hisia hiyo ya utulivu na kupata nafasi hata kama mwanafunzi.

Hapa, kama Yesu alivyowaagiza wanafunzi, au kama ningetumia lugha ya Luka, mitume, pia anawaambia jambo ambalo Luka anaunganisha wakati wowote anapotaja huduma ya ufalme wa Mungu. Kwa Luka, huduma ya ufalme wa Mungu inajumuisha kutangaza na kuponya. Kwa hivyo, kwake, kutangaza na kuponya huenda pamoja.

Ukipenda, matamshi ya maneno au usemi wa ujumbe wa ufalme unaoungwa mkono na shughuli zisizo za kawaida au kukutana kwa namna fulani. Kwa maana Luka ndiye udhihirisho na uwepo wa ufalme wa Mungu. Kwa hivyo, ni katika roho hiyo Yesu anawatuma wanafunzi katika sura ya 9, mstari wa 1 na 2. Anawaambia waende wakautangaze ufalme wa Mungu, lakini bado anaongeza mstari huo kuponya.

Mambo machache ya kuzingatia. Tunapata hapa mwaliko. Ninaona vitenzi vitatu katika sura ya 1 na 2 vikiwa vya kuvutia sana.

Kwa njia, ninapaswa kusimama hapa ili kufafanua kwa sababu wakati mwingine mimi hufundisha akili ya kitamaduni kwa viongozi. Mojawapo ya mambo ambayo tumeona kutoka kwa utamaduni ni kwamba wale walio katika ulimwengu wa magharibi, haswa

Amerika na Ulaya haswa ukiangalia maeneo haya mawili, watoto hujifunza lugha zaidi kwa kujifunza nomino. Lugha na maendeleo ya lugha mara nyingi hujengwa juu ya nomino.

Cha kufurahisha ni kwamba, hata wasomi wanapoendelea, tunaona kwamba bila kujua, tunazingatia zaidi nomino katika pericopes au matukio. Kinyume chake, katika utamaduni wa pamoja katika ulimwengu uliokithiri, tumeona muundo ambao tamaduni huzingatia vitenzi. Kwa hivyo, watoto hujifunza zaidi katika suala la msamiati.

Wanajifunza vitenzi. Wanajifunza kufanya na si jina la kitu. Kwa upande wa kanuni ya tafsiri, nimejaribu nadharia hii, na ninapaswa kukuambia hilo nchini Marekani, Misri, Ghana, na Nigeria.

Na imethibitishwa kuwa ni kweli. Niliweka Yohana 3:16 kwenye skrini, na naona wanafunzi wangu wa Marekani waliokulia hapa bila kujua wakitafuta kila kitu kingine isipokuwa vitenzi. Na wengine wanatafuta vitenzi.

Kwa nini ninakupa maelezo haya yote? Ninafanya hivi kwa sababu ninapokuongoza kupitia Injili ya Luka, unaweza kugundua kwamba ninajaribu kuunganisha tamaduni. Ninajaribu kuunganisha utamaduni wa ulimwengu wa kale na utamaduni wetu wa kisasa ili tuweze kusoma maandishi katika muktadha wake wa kitamaduni wa kale kupitia upeo wetu wa kisasa na bado tuelewe kile ambacho maandishi yanawasilisha. Ni katika mshipa huo ndipo nataka kuhakikisha kwamba popote unapotufuatilia, unajitambua na baadhi ya mambo ninayotaribu kusema hapa.

Sasa, turudi kwenye Luka 9 na tuangalie mistari ya 1 na 2 na baadhi ya vitenzi muhimu ambavyo Yesu alitumia alipowaagiza wale kumi na wawili. Luka, kwa usemi makini sana, anaelezea kwamba Yesu aliwaita. Neno la Kigiriki linafanana na kuwaita pamoja, kuwakusanya pamoja.

Luka anaendelea kusema hakuviita tu kwa kutumia vitenzi. Tazama ninasisitiza vitenzi hapa kwa sababu nadhani kwamba katika utamaduni wa pamoja wa ulimwengu wa kale, msisitizo utakuwa kwenye vitenzi. Luka atapendezwa sana kwamba tuzingatie ujenzi wa vitenzi, si ili kupunguza umuhimu wa nomino, bali kuangalia vitenzi na jinsi vinavyoonyesha vitendo.

Yesu aliwaita, kisha akatumia kitenzi kingine, ambacho aliwapa. Neno hilo la Kigiriki linaweza kuwa aliwapa. Aliwapa, kwa hivyo aliwaita pamoja, naye akawapa.

Alichowapa ndicho kitakachowaimarisha ili waweze kutekeleza utume. Aliwapa nguvu na mamlaka. Katika Luka, anapowaunganisha hao wawili, karibu kila mara ataonyesha tangazo la maneno na matendo ya miujiza anapouunganisha neno nguvu na mamlaka.

Naye akasema ndiyo, Yesu aliwaita, naye akawapa hiki, kisha akawatuma. Baada ya kuwapa vifaa na kuwawezesha, atawatuma waende badala yake kufanya huduma. Na unapoangalia hata maudhui ya utume yatakayotolewa kwao, bado anarudi kwenye mada, ufalme wa Mungu.

Huo ndio ujumbe mkuu unaopaswa kutolewa. Kuanzia sura ya 10, utaona kwamba Yesu anapowatuma, anasema kwamba hata wakikukataa, bado wanapata njia ya kuingia kwa siri ujumbe huo. Yote ni kuhusu ufalme wa Mungu.

Aliita, alitoa, alituma. Uwezeshaji ni muhimu. Kila tunapokutana na maonyesho hayo ya mamlaka na nguvu, tunapaswa pia kufikiria kuhusu wanafunzi au Yesu mwenyewe aliyehusika katika kutoa pepo au kuponya magonjwa katika Luka.

Tulikutana na maneno haya mawili pamoja katika sura ya 4, mstari wa 36, sura ya 5, mstari wa 17, sura ya 6, mstari wa 19, na sura ya 8, mstari wa 46. Na sasa tuko hapa tunaona hilo likiendelea. Anapoyaunganisha, ataonyesha kwamba hilo litajumuisha uponyaji na ukombozi kutoka kwa shughuli za kipepo pia.

Yesu atawatuma waende badala yake kufanya kile ambacho amekuwa akifanya. Lakini baadhi ya agizo hili lingehusisha nini? Lilihusisha mada kuu ya utume, ufalme wa Mungu. Yesu alisema, nendeni mkahubiri au mkatangaze ufalme wa Mungu na kuponya.

Siku hizi nina shaka sana kuhusu baadhi ya huduma katika ulimwengu usio wa Magharibi ambazo zina maneno ya kuvutia yanayoambatana nazo, kama vile huduma ya kinabii. Huduma hizi wakati mwingine zimeielezea huduma ya Yesu kama huduma ya uponyaji au aina fulani ya shughuli ya kinabii, karibu na kutengwa au kutengwa kwa utangazaji wa maneno wa maudhui ya injili.

Hilo lingekuwa kinyume na kile Luka anachotuambia kuhusu huduma ya Yesu. Luka anasema kwamba Yesu anapowatuma wale kumi na wawili hapa, anawaamuru kuhubiri yaliyomo katika ufalme wa Mungu. Hawatumii na kitu chochote kama vile huduma ya kinabii au huduma ya uponyaji.

Wala ufalme wa Mungu utakapokuja, na watu kupokea ujumbe wa ufalme kwa nguvu na mamlaka inayokuja na watangazaji. Wakati mwingine, lakini si mara zote, Mungu atathibitisha kazi yao kwa matendo ya miujiza. Vifaa ni muhimu Yesu anapowatuma.

Wanapaswa kujiandaa kwa ajili ya safari. Lakini hapa, wanapojiandaa, Yesu anawaambia wasilete nini. Anawahimiza wasafiri kwa mwanga.

Anawasihi wasibebe mizigo hii yote mikubwa. Wakati mwingine , huwa na mwelekeo wa kufikiria kwamba vikwazo vya shirika hili la ndege la kisasa kuhusu idadi ya kilo na pauni tunazoweza kubeba ni vizuri kwa wamishonari kwa sababu unaweza kubeba kila kitu pamoja nawe.

Yesu alisema tuwe wanyenyekevu na wanyenyekevu, aliwaambia wanafunzi. Na wanapoenda, wale wanaowapokea wanapaswa kuwaacha na baraka. Wale wanaowakataa wanapaswa pia kuwakataa watu hao kwa kufanya vitendo vya kitamaduni kama vile kusugua vumbi kutoka miguuni mwao.

Ni ishara kali ya kukataliwa kiasi kwamba mtu hataki hata kufuata mavumbi yanayotoka mahali hapo. Wanaondoa mavumbi; wanawakataa watu kiasi kwamba hata wanakataa madeni ya mahali hapo, kwa mfano. Yesu alisema wakikukataa wewe, wakatae hivyo.

Lakini Yesu hangetaka kuwaacha na hisia kwamba kwenda huko, mambo yote yatakuwa mazuri na mazuri kiasi kwamba hakutakuwa na tatizo lolote. Kwa kweli, lengo kuu la kukataliwa ni kwamba kutakuwa na vikwazo katika huduma. Lakini wanapokuwa na vikwazo, wanapaswa kuwa na mwitikio unaolingana.

Hata hivyo, wanapaswa kuwa waangalifu kwamba majibu yao si ya kiburi. Kwa maelezo yote, inaonekana kwamba huduma ya Yesu na maono ya wale kumi na wawili yalikuwa yakienda vizuri. Luka anataka tufikiri kwamba huko Galilaya, watu wanaanza kusikia mengi kuhusu huduma ya Yesu, na kutumwa kwa wale kumi na wawili kumeongeza hisia zaidi kwa kile kinachoendelea.

Na hilo lilichochea umakini wa kisiasa. Herode angekuwa na wasiwasi sana anaposikia kuhusu matendo haya yote. Na hivyo, Herode angependa kujua ni nani anayefanya maajabu haya yote? Ni nani ambaye watu wanamkimbilia? Ni nani anayewatuma wale kumi na wawili ambao watu wanafanya biashara nzuri kama hiyo, ukitaka, huduma kwa jina lake? Na hilo linanipeleka kwenye mstari wa 7 ambapo Herode anauliza kuhusu utambulisho wa Yesu.

Kutoka mstari wa 7 wa sura ya 9. Sasa, Herode, Mtawala, alisikia habari za yote yaliyokuwa yakitendeka. Na alipofadhaika kwa sababu wengine walikuwa wakisema kwamba Yohana amefufuka kutoka kwa wafu, kwa sababu wengine walisema kwamba Yohana amefufuka kutoka kwa wafu.

Wengine walisema kwamba Eliya ametokea, na wengine walisema kwamba mmoja wa manabii wa kale amefufuka. Herode akasema, “Yohana, nilimkata kichwa.”

Lakini huyu ninayesikia habari zake ni nani? Naye alitaka kumwona. Herode alitaka kumwona Yesu kwa sababu anaogopa. Wanahistoria wanatukumbusha tarehe

ambayo Herode huyu tunayemzungumzia hapa, Herode, ambaye pia anajulikana kama Mtawala, angekuwa Herode Antipa.

Katika hali hii, tunamkuta kiongozi wa kisiasa akihisi kutishiwa na kile kinachoonekana kama kitendo cha kinabii. Ona kwamba Herode anazungumzia uvumi, lakini uvumi unamsumbua. Na anapoelezea usikivu wake wa uvumi, kama nilivyosema katika mihadhara ya awali, bado anaweka huduma ya Yesu katika utamaduni mpana wa kinabii.

Je, yeye ni Eliya au la? Je, yeye ni mmoja wa manabii au la? Hayo ni mambo yanayomhusu sana. Je, yeye ni Yohana Mbatizaji, yule jamaa ambaye watu humzungumzia kuja katika roho ya Eliya, na kuja katika desturi na vazi la kinabii? Na kisha anajikuta mwishoni na kusema, loo, lakini kwa kweli, Yohana, nilimkata kichwa. Lakini unaona, hilo linaifanya iwe ya kutisha zaidi kwa sababu ilikuwa imani iliyoenea kwamba watu wenye nguvu wanapokufa, wanaweza kurudi; wanaweza kuonekana.

Na wanapoonekana, wanaweza kuonekana kwa nguvu zaidi. Kwa hivyo, tukichukulia kwamba Herode anaweza kuwa na dhana hiyo, haiko wazi katika maandishi, lakini ikiwa ana dhana hiyo, basi hiyo inapaswa kumtisha zaidi. Acha niangazie mambo manne tu mafupi kutoka kwa uchunguzi huu wa Herode.

Kwanza, ni ufalme wa Mungu na huduma ya ufalme wa Mungu vinavyomsumbua kiongozi wa kisiasa. Naam, ufalme wa Mungu hauji na mfalme kutawala. Kiongozi wa kisiasa hutawala mamlaka yake ya kijiografia.

Ufalme wa Mungu huja na nguvu na mamlaka, lakini ushawishi wa ufalme wa Mungu ndani ya mioyo na akili za watu wakati mwingine una nguvu zaidi, una nguvu zaidi, na unabadilisha zaidi kuliko mfumo wa kisiasa unaotawala na kuendesha mamlaka ya kijiografia. Alikuwa na wasiwasi kuhusu hili. Ukipenda, watu wenye mamlaka mara nyingi huogopa kuhusu mamlaka yanayoweza kutishia utulivu wao.

Pili, Herode alichanganyikiwa kuhusu utambulisho wa Yesu. Anaweka maoni yake kana kwamba ni uvumi na makisio kutoka kwa wengine. Lakini alisema, wengine wanasema yeye ni Yohana, wengine wanasema yeye ni Eliya, wengine wanasema yeye ni nabii.

Naomba nikupendekezee kwamba kile ambacho Herode anasema pia kiko karibu katika lugha ya Luka, akirudia wazo la Yesu wa kinabii. Tatu, Herode anatupa hisia kwamba uchunguzi maarufu ni kwamba Yesu anahudumu katika utamaduni wa kinabii. Kwa kweli, anapomtaja Yohana, Eliya, na baadhi ya manabii, anahusisha hilo na watu wengine, na inakuwa dhahiri kwamba watu wa Galilaya, angalau, walimchukulia Yesu kama mtu wa kinabii katika historia ya Wayahudi.

Baadaye katika sura ya 9, mstari wa 18, Yesu angewageukia wanafunzi wake mwenyewe, na angewauliza, Mnasema mimi ni nani ? Nao wangezungumzia kile wengine wanasema. Karibu wangetumia lugha ambayo Herode anatumia hapa kusema kwamba wengine wanamjua kweli kama nabii. Wengine wanasema yeye ni Yohana, wengine wanasema yeye ni Eliya, na wengine wanasema yeye ni mmoja wa manabii.

Kwa hivyo, tutafikia hilo, lakini kwa sasa, kumbuka kwamba Luka anatupa hisia kwamba huduma ya Yesu huko Galilaya kutokana na mtazamo wa kitamaduni ulioenea inachukuliwa kama huduma ya nabii. Herode alichanganyikiwa. Bila shaka, alichanganyikiwa.

Kwa sababu anaona mwendelezo wa huduma ya Yohana. Nilitaja hapo awali katika simulizi ya utotoni kwamba ni Luka pekee anayetupa maelezo marefu kuhusu Yohana ili kuonyesha mwendelezo wa huduma ya Yohana na Yesu. Katika maelezo ya Luka, huduma ya Yohana ilifikia kilele cha juu zaidi ambapo huduma ya Yesu ilianza.

Luka anatuleta hapa ili bado atupe mwangwi huo kwamba hata kutoka kwa mtazamo wa watu wengi, inaonekana kuna wazo kwamba kuna mwendelezo usio na mshono, ambao unatimiza simulizi la Malaki 3 kwamba nabii kama Eliya anapaswa kuja. Na ikiwa ndivyo ilivyo, basi miongoni mwa Wayahudi kaskazini, wanatarajiwa kumwona Masihi huyu . Hata hivyo, kwa sababu fulani, utambulisho wake haujulikani kwa watu wengi.

Utambulisho wake ni utafutaji endelevu kwa watu wengi, na ni kana kwamba hilo litatatua tatizo. Hapana.

Kama Yesu alikuwa akihudumu katika roho ya nabii, basi moja ya mambo tunayoyaona si tu lugha kali na yenye maneno makali katika utamaduni wa kinabii. Wakati mwingine, Mungu huthibitisha kazi yao kwa matendo ya miujiza. Luka anatuambia kwamba Yesu ataendelea na huduma na kuwavutia watu wengi.

Na kutakuwa na nyakati ambapo atalazimika kulisha umati mkubwa wa watu. Nao watajaribu kutafuta jinsi ya kuwalisha kwa sababu walikuja huko kwa ajili ya huduma yake. Na muujiza ungefuata.

Lakini shikilia wazo la utambulisho wa Yesu. Alikuwa sehemu ya timu hapa. Na utambulisho wake unategemea utamaduni wa kinabii.

Na kisha tunaendelea na mstari wa 10. Kulisha watu 5,000 kunaanza katika mstari wa 10. Waliporudi, ndipo mitume walipotoka.

Waliporudi, mitume walimweleza yote waliyoyafanya. Akawachukua na kuwapeleka faraghani hadi mji uitwao Bethsaida. Kwa njia, kuna mjadala wa kitaaluma kuhusu eneo la mji huu.

Na ni hadithi ndefu, suala lenye utata la kutatua hapo. Nitakupa kazi ya nyumbani kwa hilo. Unaweza ku-Google.

Unaweza kufanya kazi zaidi kwenye tovuti za kujifunza mtandaoni za Biblia. Unaweza kujua kinachoendelea hapo. Mstari wa 11.

Umati wa watu ulipogundua hilo, walimfuata. Akawakaribisha na kuwaambia habari za ufalme wa Mungu. Akawaponya, kama mkitaka, wale waliohitaji kuponywa.

Siku ilianza kuisha. Na wale kumi na wawili wakamwendea, wakamwambia, Waage watu waende katika vijiji na mashamba ya jirani.

Kutafuta mahali pa kulala na kupata mahitaji. Kwa maana tuko hapa mahali pa upweke. Lakini akawaambia.

Wapeni chakula. Wakasema . Hatuna zaidi ya mikate mitano na samaki wawili.

Isipokuwa msiende mkanunue chakula cha kuwatosha hawa wote. Kwa maana kulikuwa na watu wapatao elfu tano. Akawaambia wanafunzi wake.

Wakae chini katika makundi ya watu kama hamsini kila mmoja. Nao wakafanya hivyo. Nami nikawaweka wote chini.

Akachukua mikate mitano na samaki wawili, akatazama juu mbinguni, akawabariki.

Kisha, akaimega mikate, akawapa wanafunzi wake, ili waiketi mbele ya umati. Wote wakala, wakashiba.

Na nini kilichobaki? Mabaki yalikusanywa. Vikapu kumi na viwili vya vipande vilivyovunjika. Simulizi hili limeandikwa na Injili zote nne.

Mathayo na Marko wanafuatana na Luka. Kama unavyosema Luka anafuatana na Marko. Na Mathayo anamfuata Marko pia.

Na kwa hivyo, kuna ulinganifu na Injili za Synoptic. Ni Yohana pekee anayesema kwamba mikate mitano na samaki zilichukuliwa kutoka kwa mvulana mdogo. Wengine, ilikuwa kama vile hii ilikuwa pamoja nao.

Nao walitumia hilo. Hata hivyo, kwa waandishi hawa wa Injili, hilo si jambo kubwa. Kwa hivyo msifanye tembo kutoka kwa chungu.

Mambo muhimu ambayo ningependa kusesitiza katika hili ni sita. Tunapofikiria kuwalisha watu elfu tano, hapa, tunaona kuwalisha watu elfu tano.

Hii inatuonyesha kwamba kama baadhi ya watoto wangekuwepo, watoto hawangehesabiwa. Na kama baadhi ya wanawake wangekuwepo, wanawake hawangehesabiwa. Lakini kwa kawaida katika utamaduni wa kale wa Kiyahudi, katika mihadhara ya hadhara, wanaume wengi wangekuwepo.

Mbili. Tunaambiwa kwamba Yesu alikuwa na huruma kwa watu hawa waliokuwa na njaa. Luka alituambia katika Ilani ya Yesu kwamba huduma yake inajumuisha kukidhi mahitaji ya maskini na wenye njaa.

Hapa, anatoa mahali ambapo Yesu angefanya hivyo hasa. Angefanya kazi katika huduma yake ili kukidhi mahitaji ya wale walio na njaa. Tatu.

Tutamuona Yesu akionyesha uwezo wake wa kuwahudumia wale wanaoamini au waliokuja kwa ajili yake. Wale walio chini ya ulinzi wake wana uwezo wa kukidhi mahitaji yao. Katika kuwalisha watu elfu tano, unapofikiria kuhusu huduma ya Yesu.

Ni muhimu sana tusiharakishe baadhi ya miundo ya kitheolojia iliyofuata katika miaka iliyofuata. Nitataja baadhi ya hii kwa ufupi baada ya dakika chache. Ni muhimu kutambua kilichokuwa kikiendelea katika shindano.

Wanafunzi walikuwa wamerudi kutoka misheni. Na mambo mengi mazuri yametokea. Na kwa hivyo Yesu anawachukua.

Kwa sababu fulani, umaarufu wa huduma yao ulikuwa umeenea sana hivi kwamba watu walikimbilia kuwafuata tena. Na hilo lilimleta Yesu katikati ya tukio tena kuzungumza kuhusu ufalme wa Mungu na kuwaponya wale waliokuwa wagonjwa na magonjwa. Lakini basi, jioni inapofika, watu wana njaa, wanatakiwa kwenda na hawawezi kwenda.

Kwa hivyo, suala kuu hapa ni kwamba watu waliokuja kanisani walikuwa na njaa. Wanahitaji kulishwa. Lazima kuwe na njia ya kuwalisha.

Na Yesu atawalisha. Atawalisha kwa njia za kimiujiza. Tafadhali, hebu tufanye hivi vizuri.

Nikisimama, nitaandika mchoro kidogo. Katika kanisa la leo, wakati mwingine tunazingatia kutangaza injili bila kujali mahitaji ya kimwili na kijamii ya watu. Au tunazingatia mahitaji ya kimwili na kijamii ya watu bila kujali kutangaza injili.

Wakati mwingine, tunafanya tangazo la injili ili kukidhi mahitaji ya kimwili na kijamii ya watu, bila kutarajia matendo ya miujiza ya Mungu. Hapa katika Luka, tunaona yote matatu yakiungana. Ni mfano halisi wa huduma ya Yesu kama alivyotoa kwa uangalifu wakati kitabu cha Isaya kilipotolewa kwake katika sinagogi la mji wake huko Nazareti.

Aliposema, hili linatimizwa masikioni mwenu. Kwa kweli alizungumzia kuhusu huduma hii tata ambayo katika ulimwengu wa leo tunafikiri tunaweza kumshinda Yesu kwa ujanja. Kwamba tutafanya huduma yake kwa kugawanya vitu anavyoviona kama sehemu za kitu kimoja.

Nne, tunapofikiria kuhusu kuwalisha watu 5,000. Fikiria ukweli kwamba Yesu alizungumza. Alitangaza kuhusu ufalme wa Mungu.

Aliwapa maneno waliyohitaji kusikia ili waamini. Pia alikidhi mahitaji yao ya kimwili kwa upande wa uponyaji. Aliwaponya wale waliohitaji uponyaji kwa njia zisizo za kawaida.

Kama nilivyosema hapo awali, kisha akakidhi mahitaji yao ya kimwili ya chakula pia. Jambo la kuvutia ni kwamba mikate mitano na samaki wawili ni kitu ambacho sijui kukuhusu, lakini napenda chakula. Ukinipa, nitamaliza yote kwa kifungua kinywa.

Mtu mmoja. Lakini Yesu alishukuru, akaumega, na akawapa wale 12 ili wawagawie. Tunaambiwa kwamba Luka anataka kusesitiza kwamba wote walikula.

Na hakutaka kuwaacha wote wakila. Akasema, nao wakashiba. Au maneno hayo yanaweza kutafsiriwa, nao wakashiba.

Luka hataki uamini kwamba walikuwa na njaa na waliweza tu kutoa vitafunio vidogo. Alitaka uamini kwamba Yesu alipoingia katika eneo hilo na kugundua kwamba watu waliokuja na waliokuwa wakimlinda walikuwa na njaa, aliwalisha, na akawalisha kwa wingi. Waliridhika kiasi kwamba walikuwa na mabaki.

Lakini tafadhali, baadhi yenu huko nje mnapenda ishara. Kwa hivyo, mnasema, loo, vikapu 12 vya mabaki ni ishara ya nini? Nataka kuwadokezea, kama mnavyoweza kuona hadi sasa katika mfululizo huu wa mihadhara, kwamba mimi si mhusika mkuu wa ishara. Kumbuka kwamba kulikuwa na wanafunzi au mitume 12.

Na walihitaji kwenda kukusanya vipande vya mabaki. Watakuwa wamebeba vikapu 12. Na vikapu 12 vilikuwa vimejaa.

Nao watabeba vikapu 12 na kuvirudisha. Unaweza kujenga ishara ya kabila la Israeli. Unaweza kujenga ishara ya hayo yote.

Lakini kama watu 12 wangetoka kwenda kuchukua vitu na wakakusanya vyote na vikapu vyote 12 vikajaa, unachopata ni vikapu 12. Hoja ya Luka hapa ni hii. Yesu aliwalisha wale waliokuwa na njaa walipokuja kwenye huduma yake.

Lisha wale wenye njaa wanapokuja kwenye huduma yako. Hapa ndipo nitakaposimama tu na kufanya mazungumzo mafupi ya kihistoria kuhusu jinsi kifungu hiki kilivyoeleweka. Kihistoria, tumekuwa na hali ambapo watu wamejenga kitu kutoka kwa vikapu 12 na mikate mitano na samaki na maana yake na ishara.

Sina akili ya kutosha kuweza kufafanua maelezo hayo yote. Hata hivyo, kuna desturi moja maalum ambayo ni muhimu na inahitaji kuelezwa katika mjadala huu. Hivyo ndivyo Yesu alivyowalisha wale 12, na kihistoria, kulisha huku katika Luka, hasa, kumehusishwa na Ekaristi au Karamu ya Mwisho.

Baadhi wamesisitiza vitenzi vinavyotumika katika jaribio hili kuwa muhimu katika kuelewa baadhi ya mambo muhimu yanayoendelea hapo, wakidokeza kwamba hata kabla ya Karamu ya Mwisho, Yesu tayari anaanzisha desturi fulani ya Ekaristi. Sijui maelezo yote kuhusu hilo.

Niko hapa kukukumbusha tu kwamba mila hii ipo. Sina uhakika kama ndivyo Luka alivyokuwa akifikiria. Hata hivyo, katika Yohana, Yohana anachukua simulizi hili, analifafanua, na kulifanya kuwa mjadala wa kitheolojia zaidi.

Kuzungumzia azimio na maisha na theolojia ya Yohana kuhusu tukio hili ni muhimu. Kile Luka anachofanya hapa, sina uhakika kama tunaweza kukiunganisha na Ekaristi. Lakini ikiwa tu unataka kujua kwa nini mapokeo yako yanaunganisha hili na Komunyo au Ekaristi, ni kwa sababu wanasema, Majaribio kama Luka hutumia vitenzi kama vile alichukua mkate, akabariki, akaumega, akatoa.

Na hizo zinaeleweka kama sehemu ya fomula ya Ekaristi. Usishangae ikiwa wewe ni wa mila ya Kikatoliki au Otholos kwamba wakati mwingine baadhi ya mwangwi huu hujitokeza. Jambo lingine la kuzingatia ni kwamba lugha ya kukaa katika vikundi pia imeanzishwa ili kuonyesha sehemu hiyo, lakini Luka alisema inahusu vikundi vya watu hamsini.

Ninajihadhari nisipate mengi kutokana na hilo. Hakika, mapema mwishoni mwa karne ya 1, majaribio kama haya yamevutia mawazo ya Wakristo wa kwanza, na tayari wanaanza kuangalia jinsi wanavyoweza kutafsiri baadhi ya mambo yanayotokana nayo. Nami nitakupa mfano mmoja wa hayo ili uweze kuona.

Didache ni mojawapo ya katekesi au mitihani ya kanisa la kwanza iliyotengenezwa mwishoni mwa karne ya 1, mwanzoni mwa karne ya 2. Na katika Didache 9, tuna maandishi haya. Na sasa yanasomeka kuhusu Shukrani, yaani Ekaristi, Ekaristia kwa Kigiriki, Hivyo, shukuruni.

Kwanza, kuhusu kikombe, tunakushukuru, Baba yetu, kwa ajili ya mzabibu mtakatifu wa Daudi, mtumishi wako, ambao ulitujulisha kupitia Yesu, mtumishi wako. Na kwako uwe utukufu milele. Na kuhusu mkate uliovunjwa, tunakushukuru, Baba yetu, kwa ajili ya uzima na maarifa ambayo ulitujulisha kupitia Yesu, mtumishi wako.

Utukufu uwe kwako milele. Na angalia wanakopata mwangwi. Hata mkate huu uliovunjwa ulipotawanyika juu ya vilima, unaona lugha hapa imeondolewa kutoka mpangilio wa Karamu ya Mwisho hadi kwenye tukio pana la kitamaduni au tukio pana ambapo una watu kama 5,000 waliotawanyika au kutawanyika juu ya vilima na kukusanyika pamoja na kuwa kitu kimoja.

Kwa hivyo kanisa lako na likusanywe kutoka miisho ya dunia na kuwekwa katika ufalme wako. Kwa maana utukufu na nguvu ni zako kupitia Yesu Kristo milele. Lakini mtu yeyote asile wala kunywa shukrani yako, Ekaristi, isipokuwa wale waliobatizwa kwa jina la Bwana.

Lakini kuhusu hili pia, Bwana amesema, Msiwape mbwa kilicho kitakatifu. Kwa hivyo, mada ya Ekaristi inayohusiana na kulisha watu 5,000 pamoja na simulizi la Luka ni kitu ambacho kipo nje. Ninakushauri kwamba ukichukua maoni bila kunukuu, bila kuelezea zaidi, baadhi, kulingana na uhusiano wao wa dhehebu, wangechukua mtihani wa Didache hasa na kuifanya ione kane kama ni maandishi ya Ekaristi.

Kwa hivyo, elewa ni kwa nini nataka kuchukua muda wa kuteka mawazo yako kwa vipengele hivi. Kwa hivyo, Yesu huwalisha wale 5,000. Kabla ya hapo, nakuomba ushikilie wazo la utambulisho wa Yesu.

Wanafunzi na mitume walipotoka na kufanya huduma, Herode alichanganyikiwa na kuchanganyikiwa na akaanza kuuliza kuhusu utambulisho wa Yesu. Kwa hivyo nawaomba mshikilie hilo. Hapa, aliwalisha, na kwa hivyo ni kama ameonyesha mwelekeo mwingine katika huduma yake, kama Luka anavyojaribu kurudisha mwangwi.

Na kisha tunaenda moja kwa moja sasa kwa wanafunzi tena kuhusu suala la utambulisho wa Yesu. Kuanzia sura ya 9, mistari ya 18 hadi 20, Luka anaandika, sasa ikawa kwamba alipokuwa akiomba peke yake, wanafunzi walikuwa pamoja naye, akawauliza, Makutano wanasema mimi ni nani? Wakamjibu, Yohana Mbatizaji. Lakini wengine wakasema, Eliya.

Na wengine wakasema, Samahani, wengine walisema kwamba mmoja wa manabii wa kale amefufuka. Kisha akawaambia, Nanyi mnasema mimi ni nani? Petro akajibu, Masihi wa Mungu. Kristo wa Mungu, Masihi wa Mungu, ndiye tunayefikiri wewe ni.

Kwa hivyo kile Luka anajaribu kutuonyesha ni kwamba tumeona suala hili la utambulisho likijitokeza, likijitokeza, likijitokeza, likijitokeza. Na kisha, alipokuja hapa, na akapata fursa ya kuwauliza wanafunzi, wanafunzi walirudia kile kilichoonekana kuwa ukweli. Kote Galilaya, watu wanamfikiria Yesu kwa maneno ya kinabii.

Wengine wanafikiri alikuwa Yohana, na wengine wanafikiri alikuwa Eliya. Na Petro atasema anamjua yeye ni nani. Na mitume wanaonekana kumjua yeye ni nani.

Haraka, natoa hoja hizi kwa ajili yako. Muktradha hapa ni muktradha wa maombi ya upweke na Yesu na wanafunzi. Huu si muktradha wa umati.

Ufichuzi huu unapotokea, unakuwa sehemu muhimu sana ya jinsi huduma hiyo ingefuata. Ndiyo, wengine wanasema yeye ni wa mapokeo ya kinabii. Lakini ninyi mnasema mimi ni nani? Petro alipojibu, Wewe ndiwe Masihi wa Mungu.

Wewe ndiwe Kristo wa Mungu. Yesu atawaonya. Sasa, Yesu ataanza kuwaonyesha kwa kutumia lugha nyingine jinsi huduma yake ilivyo tofauti kabisa na matarajio ya kimasihwa ya Wayahudi wa jadi.

Sasa ataanza kumrejelea Mwana wa Adamu. Atawaambia kwamba hawapaswi kuzungumza kuhusu Mwana wa Adamu. Badala ya kusema, msiwaambie watu kwamba mimi ndiye Masihi.

Sasa anaanza kuzungumza kuhusu Mwana wa Adamu kwa sababu atawageuza vichwani matarajio yao kuhusu Masihi ni nani. Mwana wa Adamu huyu ni nani? Mstari wa 21 Akawaagiza vikali, akawaamuru wasimwambie mtu yeyote neno hili, akisema, Mwana wa Adamu, yaani, atateswa. Itampasa kupata mateso mengi, na kukataliwa na wazee na makuhani wakuu na waandishi, na kuuawa, na siku ya tatu, atafufuliwa.

Akawaambia wote, Mtu ye yote akinifuata, na ajikane mwenyewe, ajitwike msalaba wake kila siku, anifuata. Kwa maana mtu ye yote atakaye kuiokoa nafsi yake ataipoteza, na mtu ye yote atakayeipoteza nafsi yake kwa ajili yangu ataiokoa. Kwa maana itamfaidia nini mtu kuupata ulimwengu wote, na kujipoteza au kujipoteza mwenyewe? Kwa maana mtu ye yote atakayenionea haya mimi na maneno yangu, Mwana wa Adamu atamwonea haya mtu huyo, atakapokuja katika utukufu wake na katika utukufu wa Baba na wa malaika watakatifu.

Lakini nawaambia kweli, wako wengine waliosimama hapa ambao hawataonja mauti hata watakapouona ufalme wa Mungu. Mwana wa Adamu amekuja. Lakini Mwana wa Adamu amekuja kufanya mambo yasiyo ya kawaida ambayo yatapita matarajio yao ya kitamaduni.

Mwana wa Adamu amekuja na huduma yake inajumuisha mateso. Kama wanamtarajia Masihi mshindi atakayekuja juu ya farasi, atakayekuja kama shujaa hodari kushinda mataifa na kudai maeneo ya kijiografia, hapana. Lakini aliwaonya mitume wasimwambie mtu yeyote.

Mwana wa Adamu lazima ateseke sana. Mwana wa Adamu lazima akataliwe na Sahendrini. Lazima akataliwe na wazee, makuhani wakuu, na waandishi, wanachama wa uongozi wa Kiyahudi ambao mara nyingi huunda au ni sehemu ya Sanhedrini, baraza la Kiyahudi.

Mwana wa Adamu atauawa. Lakini kuna jambo fulani kuhusu Mwana wa Adamu ambalo pia linahitaji kujulikana. Mwana wa Adamu atafufuliwa siku ya tatu.

Nilikuambia kwamba huu ni wakati wa faragha kati ya Yesu na mitume. Alikuwa amegeuza mawazo yao. Ndiyo, Petro alimtambua vyema, akisema kwamba yeye ndiye Masihi wa Mungu.

Lakini hakujua kwamba alikuwa akimfuata Masihi wa Mungu, ambaye hangemfanya kuwa mhudumu wa agano. Atateseka na kukataliwa na kuuawa. Lakini adui mmoja zaidi atashindwa.

Atashinda kifo na atafufuka siku ya tatu. Kisha Yesu akawageukia wanafunzi hawa katika wakati huu na kuwaalika katika ufuasi mkubwa. Kama mnataka kunifuata, lazima muwe tayari kujikana nafsi zenu, Yesu anasema.

Lazima uwe tayari kubeba msalaba wako, ambao mara nyingi huwa hatima ya wahalifu ambao wamehukumiwa kifo kwa kusulubiwa na sheria ya Kirumi. Ishara ya aibu na aibu. Ishara ya fedheha.

Ukitaka kuja na kunifuata, uwe tayari kujikana mwenyewe na kubeba msalaba wako. Luka anasema, chukua msalaba wako kila siku na unifuate. Anasema ukitaka kuwa wanafunzi wake, lazima uwe tayari kupoteza maisha yako. Lakini wale walio tayari kupoteza maisha yao kwa ajili yake, alisema, watayaokoa.

Wataiokoa. Kisha inakuja ahadi ya ufuasi huu mkali. Anasema kwa ajili ya mwana wa Adamu, wanapaswa kujua kwamba mwana wa Adamu atamwonea aibu yeyote atakayechagua kumfuata na kuaibika kuwa shahidi wa ujumbe wa ufalme wa Mungu.

Kuwa mwanafunzi wa kweli katika uwanja wa umma wa kile alichokuja kukitafuta. Yeyote anayeona aibu kwa hilo, anasema, nitamwonea aibu mtu huyo mbele ya baba yangu wa mbinguni na mbele ya malaika. Huu ni utamaduni wa heshima na aibu.

Yesu anachowaambia wanafunzi wake ni kikubwa. Anasema kwamba mkiona aibu kujitambulisha nami, nami nitaona aibu kujitambulisha nanyi katika ufalme, badala ya baba yangu. Nitaona aibu.

Na katika utamaduni wa heshima na aibu, kwa kweli anawauliza maswali mazito na mazito. Ikiwa watapewa nafasi ya kuona aibu kuhusu wao ni nani sasa hivi, hawapaswi hata kuwa naye. Na katika kifungu hicho, Luka ni mwepesi kutumia maneno ambayo wakati mwingine natamani kwa Kiingereza tusitafsiri utukufu.

Kwa sababu, kwangu mimi, neno la Kiingereza glory lina athari fulani ya halo. Kila unaposoma Glory, ni kama, oh, Glory. Ni kama kusugua kichwa changu chenye upara kwa mafuta yanayong'aa na kukiangazia tu taa.

Na tu, loo, huo ni utukufu. Hapana. Yesu anazungumzia aibu na heshima.

Neno doxa, neno lililotafsiriwa utukufu, linaweza pia kutafsiri heshima. Ukimwonea aibu hapa, atakuona aibu hapo. Ukimheshimu hapa, atakuheshimu hapo.

Katika huduma hii ya Yesu, tunapoona utambulisho wake, kufunuliwa kwa utambulisho wake katika hotuba hii kumewaleta wanafunzi katika wakati muhimu sana. Kumbuka, nilipoanza hotuba hii maalum, niliwakumbusha kwamba aliwatuma wale kumi na wawili. Naye akawatuma kwa agizo la kutangaza ufalme wa Mungu na kuponya magonjwa.

Kisha nikawaeleza kwamba aliwapa nguvu na mamlaka ya kutoa pepo na kufanya huduma hii yote. Na wanapoendelea na huduma inaanza kutokea, Herode ana wasiwasi. Kwa kuchanganyikiwa, akawa.

Ilibainika kuwa kuchanganyikiwa kwake pia kulikuwa wazo maarufu. Lakini yeye mwenyewe anakiri kwamba alimuua Yohana. Lakini utambulisho wa Yesu ulianza kufifia.

Yesu ndiye aliyewatuma wale kumi na wawili. Yesu ndiye ambaye bado Herode anauliza habari zake. Na Yesu ndiye atakayesema na kuponya magonjwa na kuwalisha wale elfu tano.

Hata hivyo, ndiyo, Yesu ndiye atakayekuwa na wakati wa faragha na wanafunzi na kuwauliza kuhusu utambulisho wake tena. Na wanapofichua utambulisho wake kwa usahihi, sasa anawaambia Mwana wa Adamu alichokuja nacho. Na si kitu cha kupendeza.

Atateseka sana. Atasulubiwa. Atafufuka kutoka kwa wafu.

Lakini anamalizia sehemu hii mahususi kwa kujaribu kuonyesha hilo. Ndiyo maana uanafunzi unapaswa kuwa mfumo wa kikatili—unaohitaji kujikana nafsi.

Utayari wa kupoteza maisha. Ilikuwa ni kujua kwamba ahadi yake ni hakika. Yuko tayari kuwaheshimu wale watakaosimama kama wanafunzi wa kweli.

Hapa duniani kwa jina lake. Thubutu pia. Natumaini kwamba unapofuatilia mihadhara hii, unaanza kuelewa jinsi Luka anavyovuta mawazo yetu kwenye huduma ya Yesu na, katika hili hasa, jinsi utambulisho wake unavyoonyesha sehemu ya huduma yake ambayo inafaa kuzingatiwa kwa uzito.

Kuwa Mkristo si jambo la kuamka na kunywa tu. Yesu alisema inajumuisha mateso na mambo mengine mengi. Natumaini kwamba ikiwa mtu ametufundisha kwamba Ukristo hauna mateso, kwamba kufuata hotuba hii kunakufanya ufikirie upya uhalali wa mafundisho hayo.

Ikiwa mtu amekufundisha kwamba huduma za Kikristo zinahusu huduma hizi za uponyaji wa kinabii, natumaini pia kwamba kufuata hotuba hii kumekufanya uanze kufikiria hilo. Natumaini kwamba ikiwa kwa sababu fulani umejiuliza kama mateso au kupitia nyakati ngumu bado kunakufanya uwe Mkristo mzuri, kwamba unapata kitu fulani ndani kabisa, ambacho kinaonekana kuwa ndicho Luka anakuambia hapa. Yesu alikuja kutangaza habari njema, kuponya magonjwa, na kuwalisha wenye njaa.

Ndiyo, pia anazungumzia mateso ambayo yeye mwenyewe atapitia na anaturalika tumfuate kwa yote yanayohitajika. Mungu akubariki unapoendelea na safari hii pamoja nasi.

Huyu ni Dkt. Daniel K. Darko katika mafundisho yake kuhusu Injili ya Luka. Hii ni kipindi cha 13, Yesu na Wale Kumi na Wawili, Luka sura ya 9:1-27.